

Handläggare
Annika Risel
Telefon: 08-50833607

Till
Utbildningsnämnden
2019-01-31

Kunskapsresultat i grundskolan, nr 5, 2018

Svar på remiss från Stadsrevisionen, dnr 3.1.3-88/2018

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Stadsrevisionen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Lee Orberson
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Stadsrevisionen har genomfört en granskning för att bedöma om utbildningsnämnden har rutiner och arbetssätt för att förbättra kunskapsresultaten i svenska och matematik i årskurs 1 till 3 i stadens grundskolor. Den sammanfattande bedömningen är att utbildningsnämnden har rutiner och arbetssätt för insatser i svenska och matematik. Det är dock svårt att i resultatuppföljningen avläsa om insatserna ger avsedda effekter. Revisionskontoret ser också vikten av att nämnden som huvudman för de kommunala grundskolorna ser över möjligheten att ta fram en mer nyanserad resultatuppföljning i svenska och matematik än den som följer de nationella inrapporteringskraven och som avser andel elever som uppnår kravnivån på de nationella proven.

Förvaltningen har under flera år haft fokus på att stärka och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen redogör för detta utvecklingsarbete och hur stödinsatser dokumenteras och följs upp. När det gäller en mer nyanserad resultatuppföljning i årskurs 3 menar förvaltningen att vilken form av differentiering som Stadsrevisionen avser är oklart eftersom det i årskurs 3 inte finns betyg.

Bakgrund/Ärendet

Stadsrevisionen har genomfört en granskning för att bedöma om utbildningsnämnden har rutiner och arbetssätt för att förbättra kunskapsresultaten i svenska och matematik i årskurs 1 till 3 i stadens grundskolor. Granskningen visar att utbildningsnämnden har riktade insatser i svenska och matematik som utgår ifrån Stockholmslyftet i matematik och Läslyftet i Stockholm.

Medioteket, som är utbildningsförvaltningens pedagogiska tillgång till stadens kommunala grundskolor, erbjuder kompetensutveckling och stöd till skolor samt har ett kursutbud i bland annat läs- och språkutveckling.

Samtliga skolor i granskningen lyfter fram vikten av tidiga insatser för att upptäcka stödbehov hos eleverna. Skolorna har tillsatt extra resurser för de lägre årskurserna, i form av specialpedagogisk kompetens eller extra lärarstöd. Skolorna har en systematisk uppföljning av elevernas kunskapsresultat.

Utbildningsnämnden följer upp skolornas kunskapsresultat och arbetssätt i samband med tertiärrapportering och verksamhetsberättelse. Grundskolecheferna följer upp skolornas resultat i samband med resultatdialoger med rektorerna inför tertiärrapport 2. Om ett behov av stödinsatser identifieras hos en skola kan insatser sättas in i form av exempelvis grundskoleutvärderare. Någon systematisk dokumentation av stödinsatserna genomförs dock inte, det vill säga av skolornas stödbehov, insatta åtgärder eller uppföljning av insatsernas effekter.

Målet om att 95 procent av eleverna i årskurs 3 ska nå kravnivån på de nationella proven i svenska/svenska som andraspråk och matematik har inte uppnåtts under 2018. Resultaten som följs upp avser andel elever som uppnår kravnivån i de nationella proven, vilket innebär ett spann på elever som når betyget E till de elever som når betyget A. Revisionen anser att utbildningsnämndens uppföljning av de nationella inrapporteringskraven i svenska och matematik bör kompletteras så att nämnden får en mer komplett bild av kunskapsutvecklingen.

Den sammanfattande bedömningen är att utbildningsnämnden har rutiner och arbetssätt för insatser i svenska och matematik. Det är dock svårt att i resultatuppföljningen avläsa om insatserna ger avsedda effekter. Revisionskontoret ser också vikten av att nämnden som huvudman för de kommunala grundskolorna ser över möjligheten att ta fram en mer nyanserad resultatuppföljning än den

som följer de nationella inrapporteringskraven och som avser andel elever som uppnår kravnivån på de nationella proven.

Stadsrevisionen lämnar utifrån detta följande rekommendationer till utbildningsnämnden:

- Se över behovet av att komplettera uppföljningen av kunskapsresultaten i svenska och matematik för en mer nyanserad bild av kunskapsresultaten.
- Systematisera dokumentationen av skolornas stödbehov, inklusive åtgärder och uppföljningen av insatsernas effekter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen har under flera år haft fokus på att stärka och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Detta har skett på olika nivåer inom förvaltningen och i det sammanhängande systemet för styrning, ledning och uppföljning med koppling till stödinsatser. Förvaltningen har stärkt systematiken och kontinuiteten i uppföljningar av skolorna när det gäller olika områden och utifrån skolors egna specifika utvecklingsområden.

En större översyn och vissa förändringar av resultatdialogerna har genomförts under året och detta arbete kommer att fortsätta framöver. Förändringarna av årets resultatdialoger har gällt både form och innehåll, med ett större fokus på resultat och resultatutveckling över tid och att göra dialogerna mer likvärdiga. Ett nytt underlag har använts vid dialogerna, med kriterier för att bättre följa upp skolornas systematiska kvalitetsarbete, och detta kommer också att användas av skolorna som ett stödmaterial och självskattningsverktyg kring hur långt arbetet har kommit.

Stadsrevisionen lyfter fram det arbete som har genomförts inom förvaltningen med att se över och samordna de stödfunktioner som med utgångspunkt i det så kallade signalsystemet är avsedda att ge stöd till specifika skolor. Signalsystemet är ett system för att koordinera uppföljningar och utvärderingar av alla skolor och för att ge underlag för stöd utifrån identifierade behov. Det har vid översynen bland annat framkommit att det behövs en förbättrad samordning och utveckling av förvaltningens stödfunktioner. Inom ramen för detta arbete kommer också de insatser som skolorna är i behov av att systematiseras på ett bättre sätt och det kommer tydligare att synliggöra vilka uppföljningar som behöver göras.

Redan idag finns dock ett ark som fylls i efter att samtliga resultatdialoger har genomförts, där en skolas specifika stödinsatser och tid för genomförande dokumenteras. Dialog kring detta sker därefter mellan berörd grundskolechef och stödavdelning. Uppföljning av insatserna sker inom det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet där skolan beskriver insatsen i skolans verksamhetsplan och gör uppföljningar och analyser i tertialrapporter och verksamhetsberättelse. Detta följs upp i resultatdialoger och medarbetarsamtal. Dokumentation sker också genom att berörd grundskolechef årligen formulerar rektors uppdrag vilket följs upp och förnyas varje år. Förvaltningen har resurser för att stödja skolorna i uppföljningar och analyser och vissa insatser följs också upp på förvaltningsnivå eller genom extern forskarkompetens.

När det gäller Stadsrevisionens rekommendation om att redovisa en mer nyanserad resultatuppföljning av kunskapsresultaten i svenska och matematik i årskurs 3, än enbart den som följer nationella inrapporteringskrav och som avser andel elever som uppnår kravnivån på de nationella proven, vill förvaltningen kommentera något kring de resultat som uppnåtts. När det gäller årskurs 3 och årets resultat på de nationella proven i matematik stämmer det att 93 procent är godkända och att årsmålet är 95 procent. När det gäller svenska finns resultaten uppdelade mellan elever som läser svenska och elever som läser svenska som andraspråk. Totalt i svenska/svenska som andraspråk är 91 procent godkända, med ett årsmål på 92 procent. När det gäller enbart svenska är andelen godkända 93 procent, med ett årsmål på 95 procent, och för svenska som andraspråk är 73 procent godkända, med ett årsmål på 78 procent.

Resultaten på nationella prov i årskurs 3 har varit ganska konstanta de fyra senaste åren, men i år kan en viss försämring av resultaten i svenska som andraspråk noteras. Förra året fanns samma tendens och med tanke på att andelen nyanlända elever har ökat under ett antal år kan detta tänkas påverka resultaten. För övriga resultat ligger de strax under årsmålet, och som även Stadsrevisionen nämner, ligger resultaten på de nationella proven i årskurs 3 genomgående något högre i staden än i övriga riket.

Utbildningsnämnden tar inte del av en mer nyanserad resultatuppföljning av kunskapsresultaten i årskurs 3 eftersom betyg i enlighet med betygsskalan inte ges förrän i årskurs 6. Det är alltså enbart möjligt att göra bedömningen för årskurs 3 i relation till

kunskapskraven för godtagbara kunskaper i årskurs 3 enligt läroplanen och de bedömningskriterier som anges för det nationella provet i årskurs 3. Vilken form av differentiering som Stadsrevisionen avser är därför oklart och att göra en differentiering av poängresultaten på de nationella proven skulle närma sig betygssättning.

Däremot finns det på skolnivå olika resultat som också följs upp i resultatdialogerna. Bland annat finns möjlighet att göra mer sammanfattande bedömningar i de olika ämnena genom skriftliga omdömen som anger om elever i årskurs 1-5 har otillräckliga, godtagbara eller mer än godtagbara kunskaper uppdelat per klass och ämne i Beslutsstöd (ett verktyg för att följa, systematisera och analysera olika resultat för varje skola). Uppföljningar görs också genom det obligatoriska bedömningsstödet i årskurs 1 i läs- och skrivutveckling och matematik, vilka även kan användas i årskurs 2-3. I utbildningsnämndens/förvaltningens och skolornas verksamhetsplaner finns indikatorer kopplat till de obligatoriska bedömningsstöden i årskurs 1. Dessutom införs från och med halvårsskiftet 2019 i förskoleklass ett obligatoriskt kartläggningmaterial kring språklig medvetenhet och matematiskt tänkande. Dessa uppföljningar ger möjligheter att tidigt upptäcka elever som behöver anpassningar och andra stödinsatser. Utveckling av Skolplattformen kommer också framöver att medföra ett systemstöd som möjliggör att resultat från de här obligatoriska uppföljningarna kan aggregeras på grundskolenivå och därmed ge underlag för en bättre redovisning till utbildningsnämnden. Förvaltningen tar också fram jämförelser mellan en enskild skolas faktiska resultat på nationella prov i årskurs 3 och ett förväntat resultat för skolan baserat på socioekonomiska förutsättningar, vilka används vid resultatdialogerna.

Förvaltningens förslag

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Stadsrevisionen som svar på remissen. Beslutet föreslås bli justerat omedelbart med anledning av svarstiden för yttrandet

Bilaga

Kunskapsresultat i grundskolan, nr 5, 2018.